

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJA

INFORMACINIS BIULETENIS Nr.3 (315) 2021 KOVAS/BALANDIS

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS TARYBOJE

VDA Tarybos posėdis vyko 2021 m. kovo 4 d. 15.30 val. akivaizdiniu nuotoliniu būdu informacinių technologijų priemonėmis (*Google Meet* platformoje). Posėdžiui pirmininkavo Tarybos pirmininko pavaduotojas prof. dr. Adomas Butrimas, sekretoriavo Laima Spelskienė. Posėdyje dalyvavo visi 9 Tarybos nariai, taip pat kviestieji dalyviai: Senato pirmininkė doc. Marija Marcelionytė-Paliukė ir rektorė doc. Ieva Skauronė.

Pirmiausias įvyko naujai išrinktų Tarybos narių – dr. Sauliaus Vengrio ir studentų atstovės Godos Šimkutės – išpareigojimų pasirašymas. Prof. dr. A. Butrimas, pažymėjęs, kad nuo išpareigojimų pasirašymo prasideda Tarybos nario įgaliojimai, suteikė žodį Senato pirmininkei pristatyti naujus Tarybos narius. Senato pirmininkė doc. M. Marcelionytė-Paliukė pristatė naujai išrinktą VDA Tarybos narį, nepriklausantį VDA bendruomenei ir studentams, dr. S. Vengrį, supažindino su Senato, kuriame jis buvo išrinktas, nutarimu. Dr. S. Vengris trumpai pristatė, perskaitė išpareigojimo tekstą ir jį pasirašė. Rektorė doc. I. Skauronė pasveikino dr. S. Vengrį ir Akademiją, prasidėjęs jo, kaip VDA Tarybos nario, įgaliojimų. Senato pirmininkė doc. M. Marcelionytė-Paliukė pristatė naujai išrinktą VDA studentų atstovę Godą Šimkutę, kuri trumpai pristatė, perskaitė išpareigojimo tekstą ir jį pasirašė. Rektorė doc. I. Skauronė pasveikino naujai išrinktą VDA Tarybos narę – studentų atstovę – G. Šimkutę, prasidėjęs jos, kaip VDA Tarybos narės, įgaliojimų.

Po to svarstyta VDA Tarybos pirmininko rinkimai. Posėdžio pirmininkas prof. dr. A. Butrimas, atsižvelgdamas į pandemijos situaciją, aptarė du rinkimų procedūros variantus: 1) rinkimus siūloma vykdyti atviru balsavimu, jei nėra nei vieno tam prieštaraujantčio, arba 2) balsuojama elektroniniu paštu užpildant slapto balsavimo biuletenius. Visiems pritariant buvo pasirinkta rinkimų atviru balsavimu procedūra. Posėdžio pirmininkas pakvietė Tarybos narius kelti kandidatus į VDA Tarybos pirmininko vietą ir pasiūlė dr. S. Vengrio kandidatūrą, pažymėdamas jo ypač aukštą kvalifikaciją, kompetencijas, patirtį dirbant aukštojo mokslo srityje, Akademijos misijos ir jos puoselėjimą vertybių suvokimą. S. Vengris pasiūlė doc. dr. Vydo Dolinsko kandidatūrą. Pritardamas S. Vengrio kandidatūrai, V. Dolinskas savąjį atsiėmė. Pasisakė visi Tarybos nariai, kurie pažymėjo ypač vertingą S. Vengrio patirtį. Nutarta vienbalsiai tvirtinti dr. S. Vengrį VDA Tarybos pirmininku.

Po to posėdžio pirmininkas prof. dr. A. Butrimas pasiūlė artimiausiam posėdyje aptarti ir patvirtinti VDA Tarybos metinį darbo planą, aptarti Tarybos darbo reglamento atnaujinimą ar kitus į posėdžių dienotvarkę įtrauktinus aktualius Akademijai klausimus. Pasisakė prof. Virginija Adomaitienė, Augustinas Paukštė, dr. Saulius Vengris.

Kitas VDA Tarybos posėdis vyko 2021 m. balandžio 13 d. akivaizdiniu nuotoliniu (*Google Meet* platformoje). Posėdžiui pirmininkavo Tarybos pirmininkas dr. S. Vengris, sekretoriavo L. Spelskienė. Posėdyje dalyvavo 9 Tarybos nariai ir kviestieji dalyviai: rektorė doc. I. Skauronė, prorektorė studijoms dr. I. Pleikienė, prorektorius menui ir mokslui dr. M. Iršėnas.

Sutarus dėl dienotvarkės pirmiausia svarstyta Tarybos veiklos plano 2021 m. tvirtinimas. Tarybos pirmininkas dr. Saulius Vengris, pažymėjo, kad pagal VDA Statutą per semestrą turi vykti ne mažiau kaip du Tarybos posėdžiai. Atsižvelgęs į prof. dr. Virginijos Adomaitienės, doc. Juozo Brundzos ir doc. Edmundo Jackaus pasiūlymus, taip pat į tai, kad VDA strategiją ir strategijos įgyvendinimo planą 2020–2022 m. Taryba jau yra patvirtinusi, pateiktas Tarybos veiklos plano 2021 metams projektas:

1. Išklausti Rektorės nuomonę dėl strateginio veiklos plano įgyvendinimo 2020 m. rodiklių ir prirėkus teikti siūlymus juos tobulinti 2021 m.;
2. Apsvarstyti Įstatyme ir Statute Tarybai priskiriamos funkcijos – tvirtinti Rektorės pateiktą VDA metinės pajamų ir išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitą – pagrįstumą;
3. Išklausti Senato pirmininkės ar jos įgaliotų asmenų siūlymus dėl Akademijos lėšų (taip pat lėšų, skirtų administracijos ir kitų darbuotojų darbo užmokesčiui) tvarkymo; prirėkus teikti siūlymus dėl tvarkymo tobulinimo;
4. Išklausti Senato pirmininkės ar jos įgaliotų asmenų siūlymus dėl Akademijos turto valdymo, naudojimo ir disponavimo tvarkos;
5. Kiti klausimai.

Nutarta tvirtinti pateiktą VDA Tarybos 2021 metų veiklos planą.

Antru klausimu svarstyta Statuto atitiktis Įstatymo nuostatoms. Tarybos pirmininkas dr. S. Vengris pažymėjo, kad šiuo metu galioja 2013 m. birželio 13 d. LR Seimo patvirtintas Vilniaus dailės akademijos statusas, kuris neatitinka Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo nuostatų. Pagal galiojantį

įstatymo normas pakeičią Statutą VDA yra pateikusi tvirtinti LR Seimui 2018 m., tačiau iki šiol jis nėra ir artimiausiu metu nežadamas tvirtinti. Tai sudaro nepatogumų, remiantis Statutu kasdieniame darbe. Pokalbio su Seimo Švietimo ir mokslo komiteto pirmininku metu buvo paaikškinta, kad Statuto neatitikimo Įstatymui atvejais, reikia vadovautis aktualia Įstatymo redakcija, o kreiptis į Seimą dėl pakeitimų nereikia. Į Seimą kreiptis reikėtų nebent tada, jeigu ir Įstatymu nebūtų galima remtis. Peržiūrėjus 2018 m. į Seimą išsiųstą atnaujinto Statuto tekstą matyti, kad jis atitinka dabartinę Įstatymo redakciją.

Siūloma vidiniam VDA bendruomenės naudojimui pagal Įstatymo nuostatas atnaujintą ir LR Seimui tvirtinti teiktą Statutą patalpinti VDA intranete su priedais, kad Statutas patvirtintas VDA Tarybos nutarimu Nr. T-2018-5/12 ir suderintas su aktualia (2021 01 01 – 2021 12 31) Įstatymo redakcija. Vadinasi, turi teisinę galią, nes atitinka aukštesnės hierarchijos teisės akto, t. y., Įstatymo, nuostatas. Pasisakė prof. dr. Adomas Butrimas, doc. E. Jackus, doc. J. Brundza, prof. dr. V. Adomaitienė, doc. I. Skauronė. Jie pažymėjo, kad logiška būtų kasdieniame darbe remtis ir VDA intranete patalpinti VDA Statuto, atitinkančio Įstatymo nuostatas, versiją su priedais. Nutarta pritarti vidiniam VDA bendruomenės naudojimui pagal Įstatymo nuostatas atnaujintą ir LR Seimui tvirtinti teiktą Statutą patalpinti VDA intranete (su priedais, kad Statutas patvirtintas VDA Tarybos nutarimu Nr. T-2018-5/12 ir suderintas su aktualia (2021 01 01 – 2021 12 31) Įstatymo redakcija. Vadinasi, turi teisinę galią, nes atitinka aukštesnės hierarchijos teisės akto, t. y., Įstatymo, nuostatas).

Po to svarstyta Strateginio plano įgyvendinimo rodikliai 2020 m. Rektorė doc. I. Skauronė, prorektorė studijoms dr. I. Pleikienė, prorektorius menui ir mokslui dr. M. Iršėnas išsamiai apžvelgė VDA Strateginio plano įgyvendinimo rodiklius 2020 metais visose plane numatytose srityse: programose Vertė ir kokybė, Išteklių, Vadyba ir procesai. Pasisakė doc. Romualdas Kučinskas, prof. A. Butrimas, dr. S. Vengris. Pasisakiusieji pasidžiaugė vykdomos veiklos rezultatais, tuo pačiu pageidavo daugiau kiekybinių rodiklių, jų palyginimų su ankstesniais metais ir analizės.

Tarybos pirmininkas dr. S. Vengris informavo, kad visi VDA Tarybos nariai gavo Vilniaus dailės akademijos Dizaino inovacijų centro direktoriaus Mariaus Urbanavičiaus 2021 m. balandžio 6 d. skundą dėl patiriamo priekabiavimo, adresuotą Vilniaus dailės akademijos Tarybai, Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo komitetui ir Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai. Pirmininko paprašyti savo nuomonę išsakė rektorė doc. I. Skauronė, prorektorė studijoms dr. I. Pleikienė ir prorektorius menui ir mokslui dr. M. Iršėnas. Pasisakė doc. R. Kučinskas, prof. dr. V. Adomaitienė, doc. J. Brundza, doc. E. Jackus, prof. dr. A. Butrimas, doc. dr. V. Dolinskas, A. Paukštė. Nutarta atsižvelgiant į tai, kad teikiame skunde liečiami akademinės etikos klausimai ir siekiant visapusiško klausimo ištyrimo, persiūsti VDA Etikos komitetui Vilniaus dailės akademijos Dizaino inovacijų centro direktoriaus Mariaus Urbanavičiaus 2021 m. balandžio 6 d. skundą dėl patiriamo priekabiavimo, adresuotą Vilniaus dailės akademijos Tarybai, Lietuvos Respublikos Seimo Švietimo ir mokslo komitetui ir Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, su prašymu išnagrinėti siunčiamą medžiagą ir pateikti VDA Tarybai Etikos komisijos nuomonę skunde nagrinėjamiems klausimams.

Krokų pievelė prie Akademijos ...

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS KRONIKA

Kovas

„Titanike“ tęsiasi prieš karantiną atidarytos parodos: retrospektyvi apžvalginė paroda „Tradicija ir kaita“, skirta Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos įkūrimo 75-mečiui, ir lietuviškų plakatų paroda „XXI_LT“

15 d. Galerijoje „Kreatoriumas“ atidaroma Tauro Kensmino paroda „Didelis vanduo“

20 d. Parodų erdvėje „5 malūnai“ atidaroma doc. Levos Skauronės personalinė tapybos paroda „Kolekcija VDA galerijai „5 malūnai““

22 d. Telšių galerijoje atidaroma Eglės Gandos Bogdanienės ir Jolantos Vazalinskienės paroda „CoronaArt“, Zitos Inčirauskienės jubiliejinė paroda „Nauja tai užmiršta sena“ ir Romualdo Inčirausko 70-mečiui skirta paroda, pristatoma profesoriaus knyga „Nulipdytas gyvenimas“

23 d. Galerijoje „Akademija“ atidaromos dvi tapybos parodos: Gintaro Palemono Janonio „Mitai“ ir Jovitos Aukštikalnytės-Varkulevičienės „Stebėti, reaguoti, atrasti“

Parodoje „Tradicija ir kaita“

Parodoje „Acheiropitos“

26 d. Nacionalinėje dailės galerijoje atidaroma paroda „Formuojant ateitį. Erdvinės Aleksandros Kasubos aplinkos“

30 d. Galerijoje „Artifex“ atidaroma Sigutės Maslauskaitės-Mažeikienės paroda „Acheiropitos“

Balandis

1 d. VDA „Lauko ekspozicijoje“ atidaroma Beno Lianzbergo paroda „Einantiems“

7 d. „Titanike“ atidaroma Agnės Masilionytės, Austėjos Masliukaitės, Saulės Miežytės ir Aistės Marijos Stankevičiūtės paroda „Sūkuriai“

8 d. Galerijoje „Kreatoriumas“ atidaroma Egidijaus Darulio tapybos paroda „Irimas“

13 d. Galerijoje „Akademija“ atidaromos dvi tapybos parodos: Gyčio Arošiaus „Tinnitus“ ir Felicijos Dudoit „Štilis“

15 d. „Titanike“ atidaroma Simono Kulišio tapybos paroda „Observanto kapti“

22–23 d. VDA Restauravimo katedros organizuota tarptautinė nuotolinė konferencija „Art and Architecture Conservation Training in Europe. Relevant Experiences and Mastering Conservation Methods“

23 d. Parodų erdvėje „5 malūnai“ atidaroma Lauros Vėla paroda „Sužeista atmintis“

27 d. Galerijoje „Artifex“ atidaroma Deniso Kolomyckio paroda „Salos susitinka su Dionisu“

28 d. Senato posėdis

30 d. „Titanike“ atidaroma šiuolaikinio lietuviško dizaino paroda „Post sakrum“

Paroda „Einantiems“

Gintaro Palemono Janonio „Mitai“

Plakatų paroda „XXI_LT“

Parodoje „Sūkuriai“

Parodoje „Observanto kapti“

AKADEMIJOS ŽMONĖS

Dailėtyros instituto direktorė dr. Dalia Klajumienė – seniai išrinkta Lietuvos mokslų akademijos tikrąja nare

Dailės istorijos ir teorijos katedros vedėja doc. dr. Rasa Butvilaitė. *V. Jankausko nuotr.*

VDA Telšių fakulteto studentė Ieva Fridrikaitė (darbo vadovas – Bangutis Prapuolenis) Skuodo muziejaus užsakymu restauravo XIX a. pab.–XX a. pr. pagamintą skrynį. Pasibaigus karantinui restauruota skrynija jau galės grožėtis Skuodo muziejaus lankytojais. Sklandų VDA bendruomenės ir užsakovų bendradarbiavimą užtikrino VDA Dizaino inovacijų centro projektų vadovas Telšiuose Marius Norkus. *Mūsų inf.*

Žodis Algimantui Švėgždai, draugui, bičiuliui, VDA garbės profesoriui

Šiandien Tavo gimtadienis. Tau būtų 80-imt. Galėjai dar būt tarp mūsų. Paišytum ir mokytum. Taip pat aistringai. Kaip darei. Su meile žmonėm, daiktam, daikteliams, miškui, medžiui, jo šakelei, sudžiūvusiu šermukšniui, svogūnui, žaliajam obuoliukui... – visam, visam pasauliui, kas iš tikrumo, iš gyvasties, iš gamtos, iš didžiosios gamtos Motinos... Sėdėjai Raigardo slėny, kurį ir Čiurlionis paišė. Kaip koks šamanas, Buda ar Paskutinis pagonis (kaip Tu pats sakei) užmerktom akim, palaimingas, ištirpęs tame Josios glėby... (yra tokia fotografija. Nedzelskis tave ten nupaveikslavo).

Nieko Tau palinkėt šita proga nebegaliu. Tik visų mūsų, kurie Tave pažinojo, kurie su Tavim buvo, mūsų visos Mokyklos vardu noriu pasakyti, kad niekur nedingai, kad dirbi savo darbus, tik kitokiu būdu – neakivaizdžiai, per tas daugybę parodų, iš Tavo padovanotų Lietuvos muziejams darbų, per knyga, kur sudėtas Tavo gyvenimas ir paveikslai, ir per dar būsimą knygą su Tavo laiškais, cilėm ir kitais parašymais.

Kiekvienais metais pasitinku savo naujus studentus ir su Tavo knyga ar gyvais darbais ir kalbu apie Tavo gyvenimo ir kūrybos kelią, kaip pavyzdį kelio į supratimą ir pažinimą, kas aš esu, iš kur, kokia mano prigimtis, tapatybė, būdas, charakteris ir kaip juos suriš su tuom, ką matai, ką matydamas jauti ir ką mąstai apie tai. Ir kaip visa tai nupaišyti, kokiojo medžiagoj, kokia forma šitą savo tiesą išsakyti kitiems...

Po mūsų susidraugavimo I kurse, po Kavarsko praktikos prie Šventosios upės, kur tapėm jos slėnį, karves, ožkas, baltą bažnyčią, po mūsų didžiosios kelionės baidare iš Kirdeikių ežeryno iki Kauno ir Nemuno, bėpaišant ir betapant mažičius etiudėlius (ten nupiešiau Tave sėdintį prie baidarės ant Žeimenos kranto), po kelionės per žiemos atostogas Maskvon kur Puškino muziejų pirmą kart pamatėm „gyvus“ van Goga, Gogena, Bonara, Matisa, kitus prancūzus, po kitos praktikos prie Veprių, Širvintos pakrantėj, kur gyvenom palapinėse, tapėm laužavietę, o paskui sode – mūsų dėstytojo Karatajaus surežisuotą pastatymą kankindamiesi kaip nutapyt ryškiai saulės apšviestą sodą su priešaky mėlynam šešėly sėdinčiu sodininku, ir kaip sugulę pievoj nagrinėjom spalvų teorijas išdėstytas ką tik rusų kalba išėjusiose Džono Revaldo Impresionizmo ir Postimpresionizmo knygose... Tada, po tos praktikos per atostogas ir gavau Tavo laišką iš Plaučiškių, kur rašei: „Žinai, Arvyd, aš vis labiau pastebiu, kad tas fovistų principas mane mažiausiai tapyboj domina, aš jį pripažįstu, bet dūšioj man jisai nėra patrauklus. Man atrodo, kad aš tik dabar pamačiau Rembrantą, Van Reiną, Velaskežą, Delakrua ir manau, kad daugiausia mums reikėtų iš jų mokytis, jei jau kalbame apie tapytojus, o ne iš Van Gogo, Gogeno, Sera, Sezano ir kitų. Ten ir pastaruosius galima rast. Juose viskas yra; ech, negalim mes pamatyt originalų, o Maskvoj (Puškino ir kituose muziejuose) ką matėm, tai juk nieko neturi bendro su studijavimu (kalbu

A. Šaltenis. Algis, kelionė baidare. 1962

Prieš ketveto parodos atidarymą A. Šaltenis, A. Švėgžda, K. Dereškevičius, A. J. Kuras. Vilnius, 1973

Prieš ketveto parodos atidarymą A. Šaltenis, A. Švėgžda, K. Dereškevičius, A. J. Kuras. Vilnius, 1973

A. Šaltenis ir A. Švėgžda prie Šventosios. 1962

apie mūsų pažiūrėjimą), praėjom kaip turistai ir tiek“.

Jau tada Tavy brendo nuojauta, kas Tau artimiausio Tavo pasaulėjautai ir būdai...

O trečiojo praktikoj, Aukštadvary, atmeni, kaip sėdėjom ant kalnelio po bandymo nutapyt saulėlydį, pavargę nuo skubėjimo suspėt, nes tas didžiulis saulės kamuolys taip greit leidos ir sulindo į mišką, ir slėnis su dar švytinčiu keliuku per kaimą liko giliam šešėly... Tu pasakei: „Stebūklų nebūna, neapspjausim Van Gogo...“

Ir paskui, jau po visų studijų ir po visokių klaidžiojimų, ir klystkelių, ir išsižadėjimo kai kurių paveikslų (ką visai prieš mirtį, man pakuojant padovanotus Tavo darbus muziejams parvežt Lietuvon, man sakei); mums jau dėstytojaujant Institute, Tapybos koridoriuj sykį, tarsi atsiprašydamas man pasakei: „Žinai, geriau jau megsiu (paveikslą) negu švaistysiuos ekspresyviai iš kairės į dešinę ir atvirksčiai ir abejosiu ar tikrai nemeluoju“.

Tada ir vyko tasai didysis lūžis ar pasikeitimas Tavo kūryboj. Natūralus, tikras ir sąmoningas, atvedęs į tas Tavo kūrybos gelmes ir paveikslų švytinčią išmintį ir amžinybę.

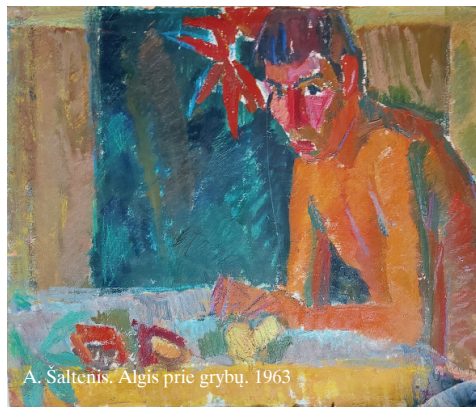
Taigi, Algi, mielas Algi, tebemokytójauji Tu, tebedėstai, padedi mums, mūsų tapybos programai, o ir visiems kitiems... Gaila, kad, bet viliosi, kad tik stabtelėjo tavo vardo studentų tarptautinis piešinio konkursas, kurį prižiūrėjo mūsų Piešimo katedra... Tu gi kažko panašaus troškai. Kad būtų tokios parodos, kad visko pradžia yr piešinį, ir kad pieštume iš gamtos gyvastį.

Nešvėsdavom gimtadienių. Nebūdavo tokios mados. Tik tėvų... Ir studijuojant, ir paskui – neatmenu. Tai nepyk už šituos Tavęs prisiminimo žodžius.

(Vidmantas, redaktorius prašė parašyt)

2021 04 22
Arvydas Š.

Ilustracijos iš
A. Šaltenio archyvo

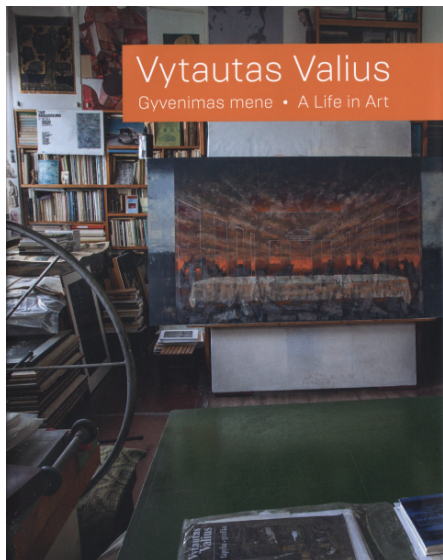

A. Šaltenis. Algis prie grybų. 1963

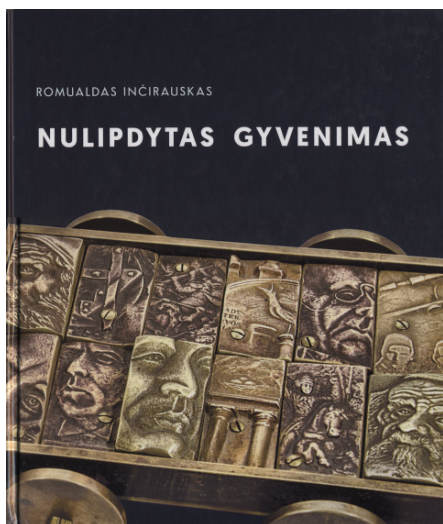
Berlyne, prie Alti muziejaus. 1984

KNYGOS

Nijolė Tumėnienė
Vytautas Valius. Gyvenimas mene / A Life in Art. V., 2020
Dailininkas *Tomas Rastenis*

Tai paskutinė iš trijų knygų, kuriose supažindinama su dailininku Vytautu Valiumi (1930–2004). Dailėtyrininkė N. Tumėnienė apžvelgia dailininko kelią į meną ir aptaria visą jo kūrybą. Pateikiami ir paties V. Valiaus parašyti straipsniai apie meną ir kūrybą, taip pat išsamūs jo gyvenimo ir kūrybos datų, parodų, iliustruotų ir apipavidalintų knygų sąrašai, bibliografija ir kita. Leidinys iliustruotas nuotraukomis ir eskizais iš dailininko šeimos archyvo. Pirmoje knygoje, kuri pasirodė 2009 m., skelbti V. Valiaus estampai, knygų grafika, sienų tapyba, antroje knygoje „Vytautas Valius. Tapyba“ (2010) – pagal temas sudėti tapybos darbai ir jų ciklai.

Romualdas Inčirauskas
Nulipdytas gyvenimas. Telšiai, 2020
Sudarytoja *Danutė Zovienė*
Dailininkas *Tomas Vaičiūtis*

VDA Telšių fakulteto profesoriaus Romualdo Inčirausko (g. 1950) kūrybos albumas, kuriame atsiskleidžia visas plačiašakės dailininko kūrybos spektras: nuo monumetaliosios plastikos, kame-

rinės skulptūros iki medalių, juvelyrikos, tapybos. Knygoje skelbiami keli straipsniai apie R. Inčirausko kūrybą. V. Kinčinitis aptaria dailininko kūrybos ikonografinius aspektus, A. Žebrauskas rašo apie viešojoje erdvėje sukurtus ženklus, J. Luda- vičienė analizuoja skulptūrinės plastikos savitumą, S. Jastrunskytė tyrinėja R. Inčirausko medalius.

Dvarų kultūra: erdvės, istorija, architektūros paveldas. V., 2020
Sudarytoja *Dalia Klajumiene*

Acta Academiae Artium Vilnensis 97 tomas, kuriame publikuojami 9 straipsniai, suskirstyti į tokius teminius blokus: „Erdvės“, „Istorija“, „Architektūros tyrimai ir restauravimas“. Pirmajame publikuojami straipsniai, kuriuose kartais ir per vieno ansamblio pavyzdį analizuojama kažkokią konkrečią funkciją dvarų ansambliuose turėjusi tiek interjero, tiek ir eksterjero erdvė arba pastatas. Antrajame vyrauja dvarų ansamblių analizė per plataus panoraminio arba kaip tik koncentruoto į vieną konkretų laikotarpį žvilgsnio prizmę. Trečiajame bloke architektūros restauratoriaus Evaldas Purlys kalba apie Biržų pilies raidą ir Leipalingio dvaro pastatų kismą. Taip pat publikuojamas didelės apimties 1791 m. Verkių dvaro inventorių, išverstas ir pakomentuotas dr. Rūtos Janonienės.

Tarpukario Vilnius: dailės ir architektūros pavidalai 1919–1939 metais. V., 2020
Sudarytoja *Algė Andriulytė*

Acta Academiae Artium Vilnensis 98 tomas, parengtas to paties pavadinimo VDA Dailėtyros instituto 2019 m. surengtos tarptautinės konferencijos pranešimų pagrindu. Publikuojami įvairių sričių (dailės istorijos ir teorijos, architektūros, paveldo) specialistų tyrinėjimai, kuriuose siekiama atsakyti į klausimus: ar buvo (koks buvo) vilnie-

tiškas modernizmas? kokios jo sąsajos su vietos tradicija ir paveldu? kokios priežastys galėjo lemti vilnietiško modernizmo (ne)susiklostymą? koks buvo valstybės institucijų ar pavienių asmenų vaidmuo formuojant dailės, architektūros ir paveldosaugos procesus?

Lina Michelkevičė
Būti dalimi. Dalyvavimas ir bendradarbiavimas Lietuvos šiuolaikiniame mene. V., 2021
Dailininkas *Jurgis Griškevičius*

Anot autorės, „šios knygos idėja gimė stebint, kaip žmonių santykiai virsta noriai minkomu moliu Lietuvos meno scenoje“. Apatarsi visą eilę XXI a. pirmo dešimtmečio meno projektų, autorė pažymi, kad juos „sieja dalyvavimo idėja – kad patys žmonės, jų santykiai ir veiksmai, o ne reprezentacijos gali būti tiesioginė menininko darbo medžiaga ir kūriny. Dalyvaujantieji projektai labai nutolsta nuo vizualiojo meno ar juolab dailės įprasto apibrėžimo – ir vis dėlto puikiai jaučiasi ir meno institucijose, ir socialinėje sferoje. Knygoje apnuoginamas šis dvigubas dalyvavimo praktiškų gyvenimas: narstomi meno istorikų ir praktiškų disputai, analizuojama, kuo skiriasi bendražygiai, bendrininkai ir bendraautoriai ir kas sieja dalyvaujamąjį meną bei postfordistinę produkciją, svarstoma, kodėl šiuolaikiniam menininkui tokia svarbi kalba ir kaip gandai gali būti dokumentacijos forma“.

LIETUVIŲ DAILININKAI

Grafikė *Marija Ladigaitė-Vildžiūnienė* (g. 1931 04 02). *V. Jankausko nuotr.*